

YENİ BİR YAYIM DEVRESİNE GİRERKEN

İlk sayısı Ocak 1943 de, bundan tam 30 yıl önce çıkmış olan TÜRK COĞRAFYA DERGİSİ'ni tekrar yayımlamaktan duyduğumuz mutluluk büyüktür. Dergi, 1942 de kurulmuş olan **Türk Coğrafya Kurumu'nun** yayım organı olarak Türk ve uluslararası bilim âlemine şimdiye kadar 25 sayı sunmuştur. Hangi amaç ve ümitlerle çıkarıldığını, ilk sayısının önsözünü yazmış olan, zamanın Milli Eğitim Bakanı ve Türk Coğrafya Kurumunun ilk Başkanı Rahmetli Hasan Âli Yücel'in kaleminden öğrenmekte fayda mülâhaza ediyoruz:

"1941 yılının Haziran'ında toplanmış olan Birinci Coğrafya Kongresi, başta Genelkurmayımız, Harita Umum Müdürlüğü ve diğer devlet teşkilâtı olmak üzere bu konuda çalışan memleket bilginlerini, bu ölçüde ilk defa olmak üzere bir araya getirdi. Kongrenin aldığı mühim kararlar içinde bir **Coğrafya Dergisi'nin** yayımlanması işi de vardı. **Bilginlerimizin dileklerini yerine getirmeyi ödev bilen Maarif Vekilliği**, kongrenin bu güzel dileğini yerine getirmekten bahtiyarlık duymaktadır.

Türk aydınlarının hemen bir asırdan beri temiz ve istekli ruhlarında duydukları pek çok rüyalar, nasıl Cumhuriyet devrinde gerçekleşmişse, bir Coğrafya Kurumunun memleketimizde vücuda getirilmesi ve ona dil olacak bir derginin basılabilmesi rüyası da, tıpkı diğerleri gibi, Türklüğün bu altın devrinde mümkün olabilmiştir. Eskiden, yetişkin bilgi adamları, bu türlü ihtiyaçları yerine getirmek için iktidar mevkiindeki devlet adamlarını teşvike mecbur olurlardı. Bugün, bilgi adamlarıyla devlet adamları, düşüncü ve yapıcı olmakta aynı içgüdüyü ve aynı istekli duyguları beraberce taşımakta ve el birliği, dilek birliği yapmaktadırlar. Başta Büyük Başbuğumuz ve Şefimiz İSMET İNÖNÜ, Türk biliminin ve bilgininin en yakın dostu, yardımcısı, koruyucusu, teşvikçisidir.

Türk Coğrafya Dergisi, onu yaşatacak Türk bilginlerine güvenle söylüyorum ki, memleket ve dünya coğrafyası konusunda bilim incelemeleri yapmakta yepyeni bir devir açacaktır. Kurum, ilk yaşı olan birinci senesi içinde bile canlı çalışmalarıyla hepimizi memnun edecek bir

emek göstermiştir. Türk Coğrafya Kurumunun benzerlerini İngilizler 1788 de, Fransızlar 1821 de, Almanlar 1828 de, Ruslar 1845 de, Amerikalılar 1847 de, Avusturyalılar 1856 da, Macarlar 1872 de, Hollandalı ve İsveçliler 1873 de, Portekizli ve Romanyalılar da 1875 de kurmuş bulunuyorlardı. Aynı yolda yarım kalmış teşebbüsler, başvurularına saygı duygularımızı uyandırmakla beraber, 1941 de gerçekleşen bu dâvada yapıcılık şerefini bize, Cumhuriyetin yetiştirdiği insanlara bıraktı. Son asırlarda medeniyet yolunda geri kaldığımız cepheler ne kadar çok ise, bu cephelerdeki boşlukları doldurmak için ruhlarımızda duyduğumuz kudret, arzu ve güven de o kadar sağlamdır.

Atatürk ve **İnönü**'den aldığımız yapıcı ruh, tam iyimser bir duygu ile Türk bilginini işe çağırmaktadır. Türk aydınları bu yolun gönüllü yolcusu olacaklar ve **Türklüğe, son asırlarda kaybettiklerimizi tekrar kazandıracaklardır.** Bizim de dünyaca adı tanınmış, yazları okunur, buluşları her mesleğin kendi edebiyatında tekrarlanır, büyük bilginlerimizin sayıları çoğalacaktır. İlk nüshasını çıkardığımız **Türk Coğrafya Dergisi**, benim için bu güzel idealin hayırlı müjdecilerinden biri oluyor.”

Derginin mevcut 25 sayısı gözden geçirilecek olursa, Rahmetli **Hasan Âli Yücel**'in ümitlerinin boşa çıkmadığı anlaşılır. Türkiye'nin kültürel, tarihî ve bugünkü ihtiyaçlarından doğmuş olan **Türk Coğrafya Kurumu**'nun mensupları, Kurumun düzenlediği meslek haftalarına ve kongrelere sundukları birçok değerli tebliğleri bu dergide yayımlamak fırsatını bulmuşlardır. Derginin yazıları, makaleler, notlar, kontrandüler ve haberler şeklinde gruplandırılmıştır. **Yazıların esas vasfı, bilhassa Türkiye ile ilgili ve bilimsel oluşudur.** Türkiye'deki coğrafya çalışmalarını Dünya coğrafya âlemine duyurmak amacıyla, makalelerin, belli başlı bilim dillerinde özetleri verilmiştir. Bu sayede dergi, gerek memleket içinden, gerekse yurt dışından büyük ilgi görmüştür. Yurtiçi ilginin nisbeten az oluşunu, derginin bilimsel karakterine bağlamak yerinde olur. Bu konuda farklı düşünenlerimiz görülmüş ve meselâ, bilhassa Amerika veya İngiltere'de çıkan, renkli resimlerle süslü dergiler örnek alınarak, bu derginin onlar gibi çıkması arzu ve temenni edilmiştir. Biz ise, derginin bilimsel alanda kalmasını ve hizmetine bilimsel açıdan devam etmesini faydalı bulmaktayız. **Türk Coğrafya Dergisi**, Türk Coğrafya ilminin sözcülerinden biridir. Coğrafyayı geniş çevrelere yaymak ve sevdirmek de, şüphesiz lüzumludur. Ancak, bu çalışma alanı diğerinden farklıdır ve yazarları da henüz devamlı yayımı sürdürecektir nitelikte değildir. Fakat, memnunluk ve ıftiharla kaydedelim ki, bilimsel coğrafya yazarları, Rahmetli Hasan Âli Yücel'in temenni ettiği gibi, bugün olduk-

ça kalabalık bir grup meydana getirmektedir. İhtisas alanında yaşadığı-
mıza göre, bu grup ancak kendi alanında hizmet edebilir. Elbette diğer
alan için mütehasıslar yetişecek, lüzum ve faydası söz götürmez faali-
yetlerde bulunarak, coğrafya ve Türkiye geniş topluluklara tanıtılacak-
tır. Etrafımıza göz gezdirecek olursak, coğrafyada bizden daha eski, da-
ha uzun bilimsel hayata sahip olan memleketlerde, bu ilmin bilimsel, pe-
dagogik ve geniş topluluklara hitabeden ayrı ayrı dergileri olduğunu gö-
rürüz. Meselâ, Fransa'da "Les Annales de Géographie" bilimsel, "L'Infor-
mation géographique" eğitsel, "Acta Geographica" genel, İngiltere'de
"Geographical Journal" bilimsel, "Geographical Magazine" popüler,
Amerika'da "Geographical Review" bilimsel, "National Geographic Ma-
gazine" popüler, Almanca'da "Erkunde" (Archiv für Wissenschaftliche
Geographie) bilimsel, "Geographische Rundschau" popüler dergilerdir.
Başka memleketlerden de misaller verilebilir. Rusya'da çok sayıda coğ-
rafya dergisi yayımlandığını, bu arada kaydetmek isteriz. Türk Coğraf-
ya Dergisi bilimseldir ve bu vasıf kusur değil, avantaj sayılmalıdır. Çün-
kü, yetişkin ihtisas adamları, eğitsel ve popüler dergiler çıkarırken, bu
gibi kaynaklardan faydalanacaklardır. Bugün, popüler ve eğitsel dergi
çıkarmaya pek cesaret eden yoktur. Cesarettten kastımız, aksamadan,
muntazam ve sürekli yayım yapabilmektir. Üzülerek kaydedelim ki, bu
çeşit faaliyet alanında yayım yapabilecek elemanlarımız yeteri kadar mev-
cut değildir. Herkesin bildiği bir gerçek, halkın bazı temayüllerini okşı-
yanlar dışında, yayım alanında başarı elde etmenin güçlüğüdür. Bu iş,
büyük sermaye, organizasyon ve teşvik ister. Açık, mâkul ve gözönünde
bir ihtiyacı karşılamak üzere yayım alanına atılıp, herşeyini kaybeden
misâller biliyoruz. Bu itibarla, içinde bulunduğumuz devrede, bilim da-
lında çalışmalar ve bilimsel dergi veya dergiler, ancak devlet yardımıyla
sürdürülebilir. Tarihin bilim çağlarında böyle olmuştur ve yine de böyle
olacaktır. Özel teşebbüslerin ne zaman istenilir ölçüde olumlu sonuç ve-
receğini kestirmek şu anda mümkün değildir. Bununla beraber, Türk
Coğrafya Dergisi, mali özgürlüğünü elde etmek gayretlerinden hiçbir za-
man geri durmıyacaktır.

Bu düşüncelerle, derginin 1943 den 1968 yılına kadar çıktığı devrede,
yazıları ve çeşitli yardımlarıyla Türk Coğrafyasına hizmet etmiş olan-
larımızdan ahirete intikal edenleri, rahmet, minnet ve şükranla anarız.
Hayatta olanlarla yeni yetişen coğrafyacılarımızı, derginin Cumhuriyeti-
mizin 50. yılında başlayan bu ikinci devresine de katılmaya dâvet ederiz.
Dergi, amacımıza uygun olarak bugünkü seviyesinde yayım yapacak bü-
tün yazarlarımıza açıktır. Amacımız, memleketimizde coğrafyanın geliş-
mesi, bilimsel ve tatbiki araştırma çerçevesinde bilhassa Türkiye'yi

yurtiçine, ulusumuza ve yurtdışına, uluslararası âleme tanıtmaktır. Bu amaca hizmet ederken, öğretmenlerimizle öğrencilerimizin, idarecilerimizin ve coğrafya severlerimizin bize yardımcı olmalarını rica ederiz.

Yeni yayım devresinin başlaması münasebetiyle, bundan önceki devrede derginin çıkmasını sağlamış olan Milli Eğitim Bakanlığımıza, bundan sonra da kıymetli desteğini esirgemiyeceğinden emin olarak, gönülden teşekkürlerimizi sunarız.

Türk Coğrafya Kurumu
Başkanı
Prof. Cemal Arif ALAGÖZ

